

Dosarul nr. 3ra-1189/20

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul central – N. Bobu

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – D. Corolevschi, D. Stănilă, E. Bejenaru

ÎNCHEIERE

16 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Oxana Ungurean, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Oxana Ungurean împotriva Arhitectului-șef al Aparatului Președintelui raionului Edineț, terți Serghei Ungurean, Valeriu Poverjuc, primarul comunei Brătușeni, raionul Edineț, Mihail Andruh și secretarul comunei Brătușeni, raionul Edineț, Inna Didoruc cu privire la obligarea de a semna autorizația de construcție cu nr. 4 din 31 mai 2019 a acoperișului casei de locuit individuală,

împotriva deciziei din 06 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul declarat de către Oxana Ungurean, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, împotriva hotărârii din 14 februarie 2020 a Judecătoriei Edineț, sediul central,

constată:

La data de 09 iulie 2019 Oxana Ungurean a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Arhitectului-șef al Aparatului Președintelui raionului Edineț, prin care a solicitat obligarea Arhitectului-șef al Aparatului Președintelui raional Edineț de a semna autorizația de construire cu nr. 4 din 31 mai 2019 a acoperișului casei de locuit individuală cu nr. cadastral XXXXX din raionul Edineț, satul Brătușeni, str. XXXXX, precum și încasarea sumei de 4000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că data de 01 februarie 2013 a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 1104, autentificat de notarul public Silvia Nimerenco, prin care Valeri Russ și Olga Russ au vândut, iar Serghei Ungurean a cumpărat terenul pentru construcții cu suprafața de 0,0554 ha, cu nr. cadastral XXXXX, casa de locuit individuală cu suprafața de 119,3 m.p., cu nr. cadastral XXXXX, construcție accesorie cu suprafața de 42,3 m.p., cu nr. cadastral XXXXX situate în raionul Edineț, satul Brătușeni, str. XXXXX. Conform extrasului din Registrul bunurilor imobile a devenit proprietară al acestui imobil și dispune în mod liber de el.

A menționat că în lunile martie-aprilie 2019 din cauza vântului puternic, acoperișul casei de locuit a fost deteriorat și ploua în casă, făcându-se băltoace, tencuiala s-a dat jos, tapetele s-au dezlipit, pereții au mucegăit, parchetul laminat s-a umflat.

Fiindcă, orice lucrare trebuie să fie însoțită de autorizație de construire și certificat de urbanism, s-a adresat către Primăria s. Brătușeni, care i-a dat acordul la reconstrucția acoperișului, însă arhitectul șef nu a acceptat efectuarea lucrării, totuși în regim de urgență casa a fost acoperită.

Pentru această încălcare de efectuare a reconstrucției acoperișului fără proiect reclamanta a fost amendată contravențional de către DST Nord. Faptul dat a dictat ca reclamanta să se adreseze către Agenția pentru Supraveghere Tehnică. Potrivit răspunsului primit la data de 24 iunie 2019 a fost informată că în urma rezultatului examinării s-a stabilit că Arhitectul-șef al Aparatului Președintelui raional Edineț a ignorat prevederile art. 12 alin. (9) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție nr. 163 din 09.07.2010, iar acest litigiu poate fi soluționat în instanța de judecată.

La data de 17 mai 2019 a fost înaintată o cerere Arhitectului-șef al Aparatului Președintelui raionului Edineț privind obținerea semnăturii pentru autorizația de reconstruire a acoperișului.

Primăria satului Brătușeni, raionul Edineț la data de 31.05.2019 a emis autorizația cu nr. 4 pentru executarea lucrărilor de construire în urma adresării.

Ulterior, la data de 09 iunie 2019 a primit răspuns de la Arhitectul-șef al Aparatului Președintelui raionului Edineț Mihail Evdochimov, prin care i s-a comunicat că pentru a dobândi certificatul solicitat este nevoie de consimțământul notarial al vecinului sau achiziționarea unei proprietăți de 2-3 m de teren și prezentarea raportului de expertiză tehnică.

Consideră că răspunsul nr. 72/02/1-19 din 03.06.2019 a organului emitent – Arhitectul-șef al Aparatului Președintelui raionului Edineț este ilegal, neîntemeiat și abuziv.

În contextul dispozițiilor art. 3 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, pentru obținerea certificatului de urbanism pentru proiectare este nevoie de acordul autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren ale căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de construcție și în perioada exploatarea obiectului construit.

Potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile rezultă că Oxana Ungurean și soțul Serghei Ungurean sunt unici proprietari ai bunului imobil. Respectiv, la semnarea autorizației de construire nr. 4 din 31.05.2019 nu este necesar acordul soțului său.

Articolul 12 alin. (9) din Legea nr. 163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție indică că lucrările de intervenție urgentă în cazuri de forță majoră se autorizează imediat, urmând ca documentația de proiect să fie definitivată pe parcursul executării lucrărilor.

În pofida acestor prevederi legale, pârâtul a refuzat de a semna autorizația de construire, pentru reabilitarea acoperișului deteriorat în urma condițiilor climaterice nefavorabile.

Referitor la cheltuielile de judecată, conform art. 96 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată urmează a le încasa în beneficiul reclamantei din contul Arhitectului-Şef al Aparatului Preşedintelui raional Edineţ pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 4000 lei potrivit bonului de plată seria DAA nr.13759429 din 05.07.2019, deoarece cheltuielile efectuate au fost reale, necesare și rezonabile.

Prin încheierea din 09 decembrie 2019 a Judecătorei Edineţ, sediul central au fost atrași în calitate de terți Serghei Ungurean, Valeriu Poverjuc, primarul comunei Brătuşeni, raionul Edineţ, Mihail Andruh și secretarul comunei Brătuşeni, raionul Edineţ, Inna Didoruc. (f.d. 69-70)

Prin hotărârea din 14 februarie 2020 a Judecătorei Edineţ, sediul central s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de către Oxana Ungurean împotriva Arhitectului-şef al Aparatului Preşedintelui raionului Edineţ, terți Serghei Ungurean, Valeriu Poverjuc, primarul comunei Brătuşeni, raionul Edineţ, Mihail Andruh și secretarul comunei Brătuşeni, raionul Edineţ, Inna Didoruc cu privire la obligarea de a semna autorizația de construire nr. 4 din 31 mai 2019 a acoperişului casei de locuit individuală ca fiind neîntemeiată. (f.d. 105, 112-124)

Prin decizia din 06 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a respins cererea de apel declarată de către Oxana Ungurean, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, împotriva hotărârii din 14 februarie 2020 a Judecătorei Edineţ, sediul central. (f.d. 183, 184-192)

Instanța de fond și instanța de apel în motivarea soluției au reținut că la cererea de eliberare a autorizației pentru efectuarea lucrărilor de montare pentru restaurarea acoperişului din 30 mai 2019 Oxana Ungurean nu a anexat nici un document indicat în art. 12 alin. (1) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție nr. 163 din 09.07.2010.

Instanțele au reținut că Oxana Ungurean efectuează lucrări de reconstrucție a acoperişului – tip mansardă, cu ridicarea pereților și modificarea formei acoperişului și nicidecum repararea acoperişului, fapt confirmat de fotografiile imobilului anexate la materialele dosarului, respectiv acestea nu pot fi considerate lucrări de intervenție urgentă. Astfel, prevederile art. 12 alin. (9) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție nr. 163 din 09.07.2010 nu sunt aplicabile speței date.

Referitor la răspunsul Agenției pentru Supraveghere Tehnică nr. 18/356 din 24.06.2019, precum că Arhitectul-şef al Aparatului Preşedintelui raionului Edineţ a ignorat prevederile art. 12 alin. (9) al Legii privind autorizarea executării lucrărilor de construcție nr.163 din 09.07.2010, instanțele au remarcat faptul că în cererea Oxanei Ungurean, înregistrată în cancelaria DST Nord a AST cu nr. U-37 din 04.06.2019, aceasta a evitat să menționeze că autorizația este necesară pentru construirea unei mansarde, element ce nu exista inițial în imobil, or, pentru a nu permite demolarea construcției ca urmare a ploilor este suficient repararea acoperişului și nu construirea unei mansarde ce reprezintă un nou nivel locuibil al construcției.

Instanțele au considerat a fi întemeiat refuzul arhitectului-principal de a semna autorizația de construire în lipsa documentelor prevăzute în art. 12 alin. (1) și art. 3

alin. (1) al Legii privind autorizarea executării lucrărilor de construcție nr. 163 din 09.07.2010.

Totodată, s-a menționat că prin eliberarea autorizației de construire Oxanei Ungurean va fi tulburat dreptul de proprietate a lui Valeriu Poverjuc, or, conform constatărilor la fața locului, distanța de la casa de locuit în 2 nivele cu înălțimea de 8 metri din satul Brătușeni, str. XXXXX, proprietarul căreia este Oxana Ungurean, constituie 0.7 metri de la hotarul comun cu proprietatea lui Valeriu Poverjuc, pe când legislația strict impune o distanță de 3 metri conform normativelor în vigoare.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 06 noiembrie 2020 Oxana Ungurean, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, a depus recurs motivat, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 06 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a acțiunii. (f.d. 201-204)

În motivarea recursului reprezentantul recurentei a invocat că soluția instanței de apel este neîntemeiată, deoarece cerințele înaintate de către Oxana Ungureanu întrunesc toate condițiile ca să-i fie semnată autorizația, iar fiindcă autoritatea publică nu a prezentat probe concludente și pertinente care să confirme motivele refuzului semnării, aceasta poate fi obligată să efectueze operațiunea administrativă solicitată de către solicitant.

De asemenea, a menționat reprezentantul recurentei că din interpretarea art. 12 alin. (9) din Legea privind autorizarea lucrărilor de construcție nr. 163 din 09.07.2010 instanța de apel nu avea teme să respingă acțiunea ca fiind neîntemeiată, pe motive nereflectate în răspunsul respectiv.

Cu referire la termenul de depunere a recursului se reține că conform art. 245, alin. (1) din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Conform art. 245, alin. (2) din Codul administrativ motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Instanța de apel a pronunțat decizia la data de 06 octombrie 2020.

Din materialele dosarului rezultă că instanța de apel a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei motivate, fiind recepționată la data de 03 noiembrie 2020 de către avocatul Ghenadie Odobescu și la data de 05 noiembrie 2020 de către Oxana Ungurean, fapt confirmat prin avizele de recepție (f.d. 194, 198)

Oxana Ungurean, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, a depus recurs motivat la 06 noiembrie 2020. Astfel, obligația de contestare în termen a fost îndeplinită.

La 02 decembrie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Arhitectului-șef al Aparatului Președintelui raionului Edineț, Valeriu Poverjuc, Serghei Ungurean, Primarului com. Brătușeni Mihail Andruh și secretarului com. Brătușeni Inna Didoruc copia recursului motivat declarat de către Oxana Ungurean, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu. (f.d. 207)

Completul specializat relevă că Arhitectul-șef al Aparatului Președintelui raionului Edineț, Valeriu Poverjuc, Serghei Ungurean, Primarul com. Brătușeni Mihail Andruh și secretarul com. Brătușeni Inna Didoruc au recepționat copia recursului expediat, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele dosarului, fără a depune referință. (f.d. 209-212)

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise în *Golder împotriva Regatului Unit*, pct. 38; *Stanev împotriva Bulgariei (MC)*, pct. 230î. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*Luordo împotriva Italiei*, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*Levages Prestations Services împotriva Franței*, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (*Botten v. Norway*, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmers c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către recurentă este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Oxana Ungurean, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Victor Burduh

Maria Ghervas